

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Cap. I. De Modo proficiendi in Scientia Ascetica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

tus est, hoc autem contingere non potest sine grandi dolore, atque adeo etiam dolore; unde merito quidam amorem rosis inter spinas crescentibus comparat. Hinc S. Teresa semper dicere erat solita; aut pati, aut mori. Et S. Maria Magdalena de Pazzis purissimum semper fel desiderabat. Sed & S. Ignatius lignum crucis aptissimum esse dicebat ad amoris ignem fovendum.

V. Quintum: *Non affectus, sed effectus probat amorem*: quia affectus solitariè sumptus fallere potest, non item effectus; hic enim ostendit, amorem non otiosum esse, atque adeo verum amorem judicandum. Hinc & S. Joannes monebat 1. c. 3. *Filioli, non diligamus verbo aut lingua, sed opere & veritate.*

VI. Sextum: *Summa Hominis gloria est solam DEI gloriam querere*: quia summa cuique rei gloria est, finem suum possidere; atqui hunc solus ille & unicus possidet, qui solam DEI gloriam quærit; ad hoc enim conditus est homo, ut cognoscat & amet DEVM, in quo vera DEI gloria consistit.

PARS V.

DE MODO ET MEDIIS PROFICIENDI IN SCIENTIA ASCETICA, DEQUE PRÆSTANTIA EIUSDEM.

Hactenus de natura & essentia Scientiæ Asceticæ dictum est; superest, ut nunc de modo quoque in eadem proficiendi; &, quod non parùm industriam, & alacritatem discendi acuit, etiam de præstantia illius breviter agatur, quod quidem per sequentia duo capita præstabitur.

CAPUT I.

DE MODO PROFICIENDI IN SCIENTIA ASCETICA.

Modum hunc egregiè sapientissimus Salomon exemplo suo docuit, dum Sap. 7. dixit: *Propter hoc optavi, & datus est*

qua intellectu incomprehensibilia sunt, cogitatu stupenda, & au-
ditu admiranda. 2. Ipsius etiam Scientiæ præstantia, quæ se-
quenti capite fusiùs demonstrabitur. 3. Auxiliorum ad
eandem addiscendam paratorum copia & efficacia, cum
enim Deus ardentissimè desideret, hanc scientiam ab Homi-
nibus addisci, & practicari, hoc ipso etiam paratissimus est
ad copiosa auxilia (sine quibus nihil nos posse cognovit) pro
hoc sine offerenda.

§. II.

De Oratione ad scientiam Asceticam addiscen-
dam necessaria.

I. Quàm necessaria sit oratio ad hanc scientiam addi-
scendam, vel ex eo colligitur, quòd, teste S. Jacobo c. 1.
*Omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum sit
descendens à Patre luminum; cum ergo Scientia Ascetica uti-
que inter data optima, & dona perfecta numerari mereatur,
merito etiam illa desursum à Patre luminum descendere, ad-
eoque per orationem instanter peti, & efficaciter impetrari
debet. Quàmobrem idem Apostolus tam sollicitè monet:
Siquis autem vestrum indiget sapentiâ, postulet à DEO, qui
dat omnibus affluenter, & non improperat, & dabitur ei. Id
quod egregie confirmans S. Chrysostomus l. 1. de orando
DEO, arbitror, inquit, cunctis esse manifestum, quòd simpli-
citer impossibile sit absque precationis presidio cum virtute dege-
re, cumque hac vita huius cursum peragere. Etenim qui fiat,
suis virtutem quis exerceat, nisi continenter suppliciter ad genua
accidat ei, qui virtutem omnem largitur Homini. Quam do-
ctrinam adeò certam esse credidit S. Augustinus, ut hom. 40.
scire ausus sit: rectè novit vivere, qui rectè novit orare. Et
verò ipsa experientia id ipsum copiosè quoque confirmat,
quàm plurimos licet minùs literatos per ora-
tionis medium summos in hac scientia progressus fecisse, ut
deò verè pius Asceta l. 3. c. 43. in Persona Christi dixerit;
Ego sum, qui doceo hominem scientiam (Asceticam videlicet,
ex contextu patet) & clariorem intelligentiam parvulis
imbuo, quam ab Homine possit doceri. Cui ego loquor, cir-
ca: si accipiens erit, & multum in Spiritu proficiet. Ego sum, qui huc
mlem-*

mentem in puncto elevo mentem, ut plures aeterna veritatis
pias rationes, quam si quis decem annis studuisset in schoola.

II. Porro qualis haec oratio esse debeat, memorat
postolus I. c. sat clarè indicavit, dum dixit: *Postulatis autem
in fide, nihil haesitans.* Nam, ut ipse quoque servator
II. monuit, *omnia, quaecunque orantes petitis, creditis, et
accipietis.* Certè qui sic à DEO scientiam Asceticam petunt,
meritò sibi illam S. Bernardi S. 5. de quadr. sententiarum
applicare possunt: *Nemo nostram parvipendat orationem
suam: dico enim vobis, quòd ipse, ad quem oramus, non
parvipendit eam.* Postquam egressa est ab ore nostro, ipse scribit
in libro suo, *Et unum ex duobus indubitanter sperare possumus,
quoniam aut dabit, quod petimus; aut quod novit nos
petere.* Cùm ergo nihil utilius dilectione atque adeo etiam
scientiâ Ascetica dilectionem docente reperiat, merito
rare potest, se eam certò impetraturum, quisquis eam
ter, & ardentè à DEO petierit.

§. III.

De Cooperatione ad scientiam Asceticam
nendam necessaria.

I. Quantopere haec cooperatio necessaria sit, de
jam olim Sponsa Cant. I. indicavit, dum ingens quaerens
fiderium conjunctionis cum sponso per illa verba
*tur me osculo oris sui: indicatum: & orationem petens
la: trahere me: insinuatam atque à se adhibitam ostendit.*
tamen etiam suam cooperationem addidit dicens:
*mus in odorem unguentorum tuorum: Quod ipsum
Paulus I. Cor. 15. confirmavit dicens: Gratia gratia
sum id, quod sum: Et gratia eius in me vacua non est,
abundantiùs illis omnibus laboravi.* Porro haec cooperatio
sequentibus ferè industriis consistit.

II. Prima industria est generosa vitiorum &
inordinatarum mortificatio: sic pius Asceta I. 3. dicit
fit dicens: *stude mortificationi vitiorum, quia hoc
bi proderit, quam notitia multarum difficultatum.*
Id quod per ipsam experientiam confirmat dicens:
amando me intimè didicit divina, & loquebatur

plius proficit in relinquendo omnia, quam in studendo subtilia.
 Ut adeo hic quoque vel maximè locum habeat notum illud
 axioma: *Tantum proficies (in scientia Ascetica) quantum
 tibi vim attuleris.*

III. Altera industria lectio spiritualis est, per quam ad-
 disci facilius potest, quod ad hanc scientiam Asceticam per-
 tinet, quam per vivos Instructores, cum plerumque ea, quæ
 in libris traduntur, præcepta majori cum consideratione ex-
 cogitata, ac meliorem in ordinem digesta, pluriùmque
 Censorum iudicio approbata sint. Hinc S. Isidorus l. 3. de
 summo bono c. 8. ait: *Qui vult cum DEO esse, frequenter
 debet orare, & legere. Nam, cum oramus, ipsi cum DEO lo-
 quimur: cum vero legimus, DEVS nobiscum loquitur. Omnis
 profectus ex lectione & meditatione procedit.* Porro duplicis
 generis libri Ascetici sunt, qui de hac materia scribunt; ali-
 qui enim ex Instituto totam Ascetis in bono ordine digestam
 tradunt, & tales sunt P. Jacobus Alvarez, P. Ludovicus de
 Ponte, P. Hugo Roth in via regia P. Bernardinus Rosignol-
 lius, & similes; alii sparsim & sine ordine potiores Asceticos
 doctrinas pertractant, uti P. Alphonsus Rodriguez, P. Petrus
 Pennequin in Isagoge ad amorem divinum, P. Eusebius Nie-
 renbergius de adoratione in Spiritu & veritate, P. Lucas Pi-
 nellus de Perfectione Religiosa; Theophilus Bernardinus
 de Perseverantia Religiosa; item varii tractatus S. Francisci
 Salesii, opera varia R. D. Ludovici Blossii & similes, ex qui-
 bus omnibus magnus in scientia Ascetica profectus hauriri
 potest, si lectio illorum utili sine suscepta, constanter & fru-
 ctuose peragatur.

IV. Tertia industria est frequens cum Asceticos Magistris
 collatio, de cuius necessitate Sapienter Cassianus Collat. 24.
 16. sic discurre: *Etenim cum omnes artes & disciplina hu-
 mano ingenio reperta (qua & nihil amplius quam vita huius
 in modis profunt) licet manu palpari queant, & oculis per-
 spici, rectè tamen à quoquam sine instituente doctrina neque-
 re comprehendi, quam ineptum est credere, hanc solam non
 esse Doctorem, qua & invisibilis, & occulta est, & que non
 si corde purissimo per videtur: cuius error non temporale da-
 num, nec quod facile reparatur, sed anima perditionem parit,
 æternamque perpetuam.* Merito ergo Asceticos Discipulus si-
 bi pa-

148 *De Theologia Ascetica præstantia.*
bi applicat, quod olim Tobias Senior Juniori dixit, dicitur
à Parente in Rages proficisci iussus diceret: *Viam per quam
pergatur illuc, non cognosco. Cui Pater: Pergo, & impetretur
aliquem virum fidelem, qui eat tecum.* Nam, ut sapienter
notavit S. Vincentius Ferrerius in tr. de vita Spir. Sancti
(*Sine quo nihil possumus*) nunquam suam gratiam ministravit
illi, qui, cum habeat, qui eum deducat in via perfectionis
eligit ductum eius, credens sibi, sufficere, & per seipsum
gare, & invenire, qua sunt utilia ad salutem. Ipsi
Gentium Doctorem, & totius Ecclesie Patrem S. Paulus
DEUS ad Ananiam instruendum misit, ut nemo præter
Magisterium perfectionis assequenda sibi ipsi arrogaret
potius ab alio cum debita subiectione & humilitate
re conaretur.

V. Quarta industria est Exemplorum à sanctis rebus
consideratio: nam, ut rectè S. Basilius opusc. 49. c. 1.
*Vita beatorum Hominum literis tradita sunt velut
quadam viva divina reipublica ad honorum operum
nem proposita. Unde quemadmodum Pictores, quantum
nem ex imagine pingunt, identidem ad exemplar
characterem ad suum Opificium inde transferre conantur,
oportet eum, qui studet seipsum omnibus virtutum partibus
fectum reddere, sanctorum vitas velut simulacrum
viva & efficacia respicere, illorumque bona opera per
nem sua facere.*

CAPUT II. DE PRÆSTANTIA THEOLOGICÆ ASCETICÆ.

ET hanc breviter Salomon Sap. 7. indicavit,
*Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum
numerabilis honestas per manus illius, & latius
am antecederat me ista sapientia, & ignorabam, quoniam
rum omnium Mater est. Quæ verba licet secundum
lem sensum de ipsa sapientia dicta sint, ut ex veris
secundum Mysticum tamen sensum multò verius
Asceticæ applicari possunt, uti clarè parebit ex
55. in quibus ostendetur, quàm copiosè triplex bonorum*